

Priežu mežaudžu apsaimniekošana Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā

Ierobežotās saimnieciskās darbības ietekmē šodienas piejūras meži ir kļuvuši par teritorijām ar nozīmīgu ainavisko un rekreatīvo nozīmi. Piejūras mežos sastopamas arī bioloģiski augstvērtīgas meža teritorijas. Kopš 2005. gadā šeit - Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes 5 km ierobežotas saimnieciskās darbības joslā atļauts kailciršu pielietojums, izņemot priežu tīraudzēs, sausās minerālaugsnēs. Šis lēmums no meža ekoloģijas viedokļa gan ir uztverams par vēl nepamatotāku kā šodienas aktuālā tēma atļaut līdz 2 ha lielas kailcirtes arī priežu tīraudzēs, ko Zemkopības ministrija piedāvājusi normatīvo aktu izmaiņās.

Zemkopības ministrija, aizstāvot pozīciju par kailcirtēm piejūras mežos, grozījumu nepieciešamību pamatojusi ar vajadzību saglabāt priedi - mežs jācērt, lai jaunajām priedēm pēc tam būtu vairāk gaismas. Priedēm ir nepieciešama gaisma, taču ir iespējams piemeklēt dažādus modeļus. Vienīgais risinājums nav vien ekoloģiski nepamatotās un vizuāli nepievilcīgās dažādu ģeometrisko figūru kailcirtes.

Pasaules Dabas Fonda ieskatā klasiskas kailcirtes piejūras mežos nav pieļaujamas un būtu jāmeklē risinājumi esošā regulējuma ietvaros, atļaujot piejūras priežu mežos nepieciešamības gadījumā veikt intensīvākas izlases cirtes. Pasaules Dabas Fonds ir sagatavojis priekšlikumus un tos iesniedzis Zemkopības ministrijā, kas varētu būt mēģinājums rast vidusceļu starp vides un ekonomiskajām interesēm, nodrošinot gan koksnes ieguves un jauno kociņu atjaunošanas un attīstības iespējas, gan reizē mazinot ietekmi uz vides un sociālajām vērtībām.

Nepārprotami ir skaidrs, ka šajos meža nozari interesējošajos 5 kilometros priežu mežaudžu bioloģiskais un sociālais novērtējums ir dažāds un nebūtu arī pareizi ar šodienas mežsaimniecības attieksmi pret meža vērtībām un to dažādo funkcionalitāti uz pilnīgi visu piejūras mežu teritoriju attiecināt vienādus noteikumus.

Vēloties izvērtēt pēc būtības šīs teritorijas apsaimniekošanas nosacījumus, Pasaules Dabas Fonds uzskata, ka jebkādas izmaiņas mežistrādē piejūras priežu mežos ir nepieciešams atlikt uz laika periodu līdz pabeigts visaptverošs šo mežu bioloģiskais izvērtējums, kā arī veikt sociālās nozīmības kartēšanu teritorijā. Ļoti iespējams, daļā no šīm priežu mežaudzēm ir iespējama intensīvāka saimniekošana salīdzinot ar to, kā tas notiek šobrīd, taču tas nav izvērtēts. Ar šodienas lēmuma sekām mēs dzīvosim vairākus desmitus gadu.

Diskusija par piejūras mežiem ir uzrādījusi kādu būtisku problēmu. Proti, klasiskās mežsaimniecības nespēju pielāgoties sabiedrības pieprasījumam un vēlmi vienmēr piedāvāt tikai kailcirtes piedāvājumu. Pasaules Dabas Fonds uzskata, ka sabiedrības vajadzības ir primāras un tām, ne koksnes resursu ieguves un audzēšanas ekonomiskajiem rādītājiem, ir jābūt kā starta pozīcijai meža apsaimniekošanas plānošanā un praksē.